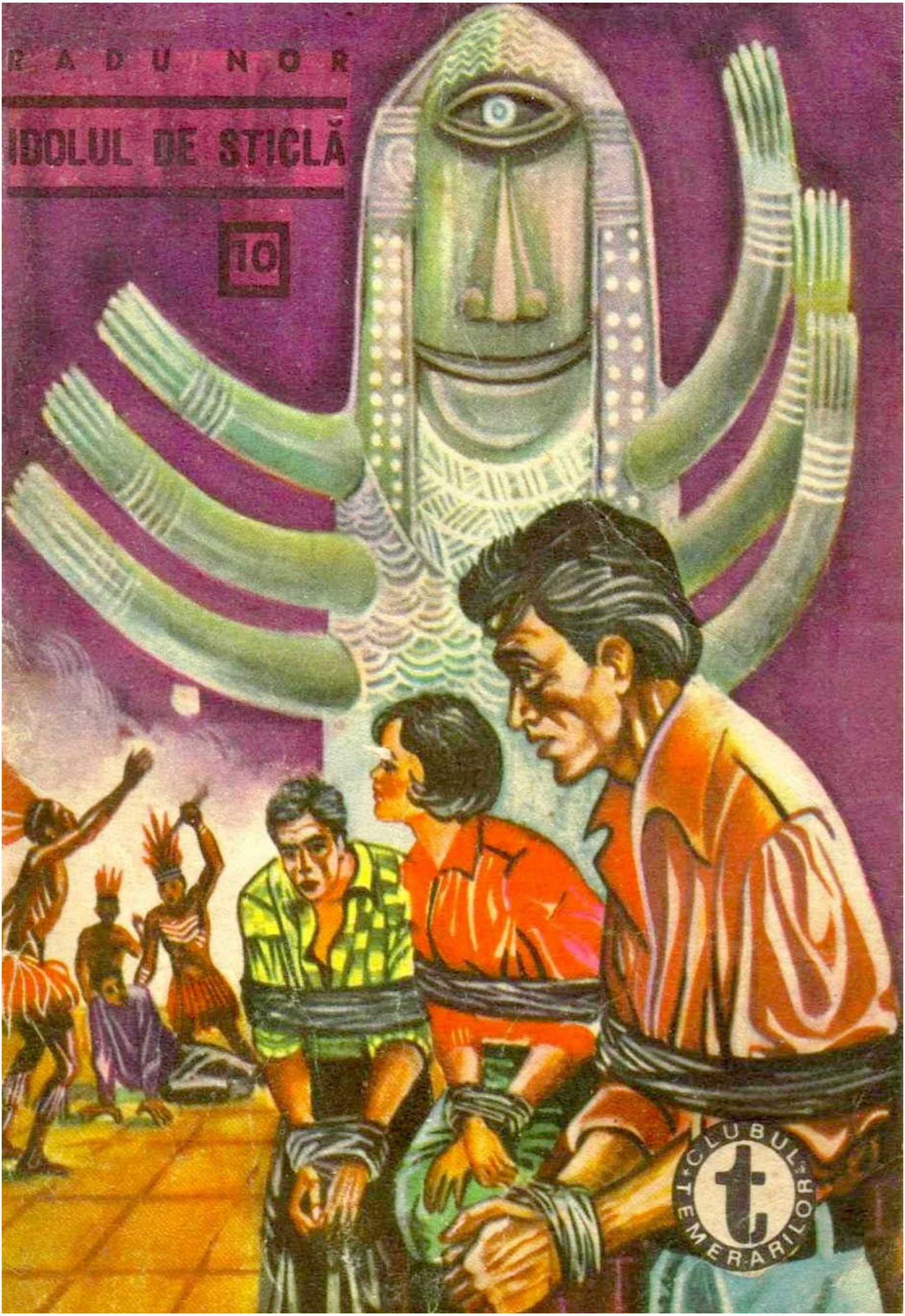
RADU NOR
IDOLUL DE STICLĂ
10
CLUBUL TEMERARILOR
t

RADU NOR

IDOLUL DE STICLĂ

Volumul 2

Colecția
CLUBUL TEMERARILOR
NR.10

virtual-project.eu

București - 1966
EDITURA TINERETULUI
Redactor responsabil:
TUDOR POPESCU
Tehnoredactor:
GABRIELA TĂNASE
Coperta de
ALBIN STĂNESCU

• O DISCUȚIE APRINSĂ

M-am trezit simțind apă pe buzele mele crăpate. Profesorul încerca să-mi dea de băut, ridicându-mi cu o mână capul și apropiind cu cealaltă un pahar.

L-am întrebat dacă suntem singuri.

— Fii pe pace! Două-trei ceasuri nu ne va deranja nimeni. Mi-au dat „timp de gândire”.

Vreau să vă spun acum câteva cuvinte despre Teophil Vogan. La vârsta de 63 de ani se ținea destul de bine. Nu aducea de loc cu savantul miop și distrat, așa cum îl înfățișează de decenii caricaturiștii. Ochii de culoarea oțelului au un fel aparte de a privi. Parcă nu s-ar opri la suprafața lucrurilor, ci ar pătrunde în interiorul lor. Forma capului, a nasului și o anumită rigiditate a mișcărilor îi dau aerul unui vultur bătrân și filosof. În realitate, Vogan era cu totul altfel. Slobod la gură, mucalit, ba chiar răutăcios din când în când, el căuta, cu orice chip, să șteargă impresia de sobră măreție, pe care o lăsa. Amalia Tumpitz avea despre asta o vorbă: „*profesore, vă auto-scufundați prestigiul, precum flota franceză la Dunkerque*”.

Și mai era ceva: încăpățânarea! Puteai să-i demonstrezi un lucru cu mărturii și documente valabile în fața oricărei instanțe judecătorești; el și punctele lui de vedere rămâneau neclintite. Asta nu înseamnă că-și trecea cu vederea propriile greșeli; le cunoștea și le îndrepta, dar nimeni și nimic nu-l puteau determina să le recunoască. În ciuda firii sale incomode, profesorul era un tip extraordinar, un savant de clasă mondială și un prieten de nădejde.

Când mi-am mai revenit și mă simțeam capabil să-l ascult și să-l urmăresc, l-am rugat să-mi povestească cele întâmplate. Mi-a relatat pe scurt cum primise radiograma, cum își făcuse la repezeală bagajele și cum plecase la Yola. De-abia ajuns la hotel, doi domni, pe nume Drevil și Boltzar, se prezentaseră drept membri ai unei alte expediții arheologice, care descoperise, în jungla de la Wahabe, piese de mare valoare. Tot de la ei află că Hanssen și Horguelin, solicitați în prealabil, acceptaseră în principiu o propunere de colaborare, sub rezerva

aprobării și participării lui. Hanssen trimise telegrama pentru urgentarea venirii lui în Africa și plecase apoi, împreună cu Horguelin, la Wahabe, ca să vadă despre ce este vorba.

— Pe scurt, am consimțit și eu să merg la Wahabe ca să-mi dau seama de realitate, rezervându-mi dreptul să răspund după aceea. M-au adus până aici, dar de întors nu m-au mai lăsat să mă întorc. Se înțelege că am făcut scandal. Atunci, au sărit pe mine, m-au ținut de mâini și de picioare și mi-au aplicat pe față un tampon de vată, muiat în cloroform.

Purtarea acestor pungași față de un om ca Vogan era incalificabilă. Dar nu puteam să mă abțin să nu-i reproșez atitudinea față de mine și de Amalia.

— Cum ai putut face una ca asta? În noi, pe care ne cunoști de atâta timp, ai avut mai puțină încredere decât într-o nenorocită de telegramă și în niște presupuși oameni de știință. Puteai s-o pățești și mai rău. Puteau să te omoare…

A început să-și sugă buza de sus, semn că-l călcam pe nervi și mi-a spus arțăgos:

— Ai face bine, Cârstea, dacă ai înceta cu dădăceala asta idioată, de parcă ai fi Amalia. Am procedat cum am procedat și n-am de dat socoteală nimănui. Mi-a venit mie să plec singur, și cu asta, basta. Poate că și așa vă lăsam acasă, pe tine și pe grăsună, chiar dacă nu venea blestemata aia de radiogramă. Pe tine, pentru că ești un palavragiu și un pisălog fără pereche, și pe ea, fiindcă m-am săturat să mi se tot vâre pe sub piele. Asta, pe de o parte… Pe de alta, numai un autor de romane proaste, cu o împrumutată de la omul din Neanderthal, poate gândi că Drevil și Boltzar m-au adus pe banii lor la Yola doar pentru plăcerea de a mă sugruma.

— Atunci ce au vrut?

— Să lucrez pentru ei! Să determin autenticitatea unor obiecte de artă africană și să le datez. Mi-au făcut o ofertă foarte avantajoasă: 10 la sută! Dacă nu veneai tu, poate că acceptam.

— De ce te-au răpit ca pe o stea de cinema? De ce ți-au trimis o telegramă ca din partea lui Hanssen, de ce te-au narcotizat, de ce te țin închis? Unde sunt prietenii noștri? Nu pricep nimic!

Îi mai trecuse enervarea și mi-a răspuns aproape amabil.

— N-ai ce-i face! E din naștere!… Bineînțeles că nici eu nu cunosc dedesubturile. Fapt este că aici, alături, se află un

laborator excepțional de bine dotat. Tot acolo e un depozit cu sute de piese arheologice, din cele mai felurite epoci și aparținând aproape tuturor culturilor africane, începând cu cele de la Meroe până la cele de la Mapungubwe. Dacă am ști de unde le au domnii Boltzar și Drevil, cum și le-au procurat, s-ar explica și comportarea lor față de mine. În orice caz, intenționează să le vândă cât mai bine și, pentru a stabili prețurile, au nevoie de mine.

— De unde să le aibă? Probabil că le-au furat!

— Foarte inteligentă remarcă! Eu care credeam că le-au fost dăruite de faraonul Tutmes al treilea.

M-am bosumflat.

— Profesore Vogan…

— Niciun profesor și niciun Vogan. Spune repede cum ai ajuns aici și lasă-mă în pace.

I-am povestit totul, începând cu plecarea mea de la București și cu găsirea telegramei între filele atlasului, până la despărțirea de Dholo și la evadarea din temnița de sub camera lui.

A rămas pe gânduri, apoi a scos creionul și a făcut la repezeală o schiță. M-a impresionat cum reușea să reconstituie, după relatarea mea sumară, topografia complicată a subteranelor palatului.

— Trebuie să ieșim de-aici, și asta cât mai curând! Mă îngrijorează soarta lui Hanssen și a lui Horguelin.

— Iar pe mine și cea a băiatului care m-a ajutat.

Principial eram așadar de acord; în privința modului de a evada însă, opiniile noastre erau împărțite. Eu eram pentru urcarea prin puțul de aeraj, în timp ce profesorul ținea morțiș să plecăm… pe ușă. Vârându-mi sub nas schița, încercă să-mi demonstreze avantajele propunerii sale.

— Chiar dacă tu ai reuși să te sui prin puț, în ceea ce mă privește, am serioase îndoieli. Vârsta mea e cam nepotrivită pentru asemenea performanțe sportive. Pe când ușa asta, care duce în laborator, au lăsat-o descuiată. Probabil anume, ca să mă facă să prind gust. Acolo e o altă ușă, care s-ar părea că dă în sala idolului de sticlă. Dar nu sunt sigur. În orice caz, sala cu idolul fiind un local public, trebuie să aibă o ieșire corespunzătoare, alta decât prin balcon.

I-am mărturisit că, fascinat de statuie, nu văzusem nicio poartă.

Aprecierile lui asupra inteligenței mele m-au determinat să renunț la toate obiecțiile și să accept varianta lui. Realmente nu-i puteam pretinde eforturile legate de escaladarea puțului. Planul cu ieșirea pe ușă, însă, mi se părea de la bun început sortit eșecului.

• CERCETĂRI ARHEOLOGICE PE CONT PROPRIU

Docil, l-am urmat pe Vogan în camera de alături. Nu exagerase. Ne găseam într-un muzeu, dar într-un muzeu în perioada de inventar sau în curs de aranjare. Fără nicio noimă, claie peste grămadă, stăteau aici statuetele, capetele, măștile, vasele din lemn, metal, ceramică și os și un întreg arsenal de sulițe, săgeți și pumnale.

Unele dintre ele erau atât de frumoase, încât nu reușeam să-mi dezlipesc privirile. Orice colecție din lume ar fi fost mândră să posede asemenea piese. Am luat în mână un cap de femeie de mărime naturală, cu trăsături de o nespusă gingășie, lucrat dintr-o strălucitoare ceramică albastră.

L-am întrebat pe profesor într-o doară cât de vechi poate fi.

După o privire fugară, mi-a răspuns fără șovăire:

— 543 de ani!

Credeam că glumește. El, însă, văzându-mi mutra, a adăugat cu un surâs ironic:

— Acum crezi că m-am reprofilat pe magie sau că încerc să te trag pe sfoară! Niciuna, nici alta. Noaptea trecută am cotrobăit nițel, așa pentru sufletul meu, și am datat niște piese. Capul de femeie era printre ele. Fiind de ceramică, l-am datat prin termoluminiscență, o metodă nouă care se bazează pe deplasarea atomilor radioactivi. Închipuie-ți, Cârstea, am găsit în laborator tot necesarul.

Metoda mi-era vag cunoscută și mă interesa. Asta nu i-a scăpat lui Vogan și prilejul de a ține o prelegere îl făcu să se simtă în largul său.

— Ceramica și multe alte materiale au în compoziția lor incluziuni de substanțe radioactive. Expuse radiațiilor radioactive naturale, care provin mai ales din spațiul cosmic, aceste materiale își modifică structura cristalină. Asta, deoarece atomii lor radioactivi se deplasează din poziția inițială, atunci când sunt „ciocniți” de radiația venită din Cosmos. Cu timpul, în material apar un număr din ce în ce mai mare de atomi

deplasați. Este de fapt o acumulare de energie, proporțională cu timpul de expunere. Cu cât materialul este mai vechi, cu atât mai mulți atomi deplasați din poziția inițială conține. E limpede?

— Da, dar cum îi numeri?

— Am încălzit o probă din această ceramică, la câteva sute de grade, ceea ce a făcut ca energia acumulată la deplasarea atomilor să fie eliberată. Căldura face ca atomii să revină în poziția lor inițială, iar energia se eliberează sub formă de lumină; lumina se măsoară ușor cu un fotomultiplicator ca acesta. Rezultatul ți l-am comunicat: 543 de ani!

În alte împrejurări, i-aș fi cerut explicații suplimentare, dar nu era momentul pentru dezbateri științifice. De altfel, și el își aminti că aveam altceva mai bun de făcut și-mi arătă ușa despre care credea că duce în templu.

De data asta, gazdele noastre fuseseră prevăzătoare. Ușa era încuiată și, după o sumară verificare, broasca se vădi din acelea care nu cedează ușor. M-am decis să fac totuși o încercare și, găsind o bucată de sârmă de grosime tocmai potrivită, mi-am meșterit câteva șperacluri.

Profesorul nu părea nemulțumit de această întârziere; dimpotrivă.

— Până isprăvești, Cârstea, am să mă ocup de câteva din lucrușoarele astea.

Găsise o cupă de lemn meșteșugit lucrată și o rotea încet, ca s-o admire din toate părțile.

— Bată-te norocul! Pun rămășag că această cupă de tip Bușongo numără peste 500 de ani. Trebuie însă să verific. Ce zici, mai durează cu broasca, până fac o datare prin metoda carbonului radioactiv?

Pe asta o cunoșteam, atât ca principiu, cât și ca tehnică. Dar în timp ce lucra, lui Vogan îi plăcea să vorbească.

Determinase de mult vârsta cupei, datase și alte obiecte din lemn, os și fier, dar ușa nu voia să cedeze: Vogan renunțase la activitatea arheologică și se proțăpi în spatele meu, sugându-și buza.

— Nu ești bun de nimic! Personajele tale deschid uși blindate cu ace de păr, iar tu nu ești capabil să-i vii de hac unei broaște de cinci parale. Dă încoace!

Mi-a smuls cheia improvizată, a vârât-o în gaură și a smucit-o atât de energic, încât s-a rupt. S-a uitat cu sprâncenele arcuite la jumătatea rămasă în mână și a ridicat din umeri.

— Am făcut-o! Haide, născocește altceva.

Mă ambiționasem și țineam să-l conving că se înșela în privința lipsei mele de spirit practic. Am scos – pentru a câta oară? – faimosul meu briceag și, introducând lama în dreptul broaștei, am apăsat. Un scrâșnet de metal rupt... și calea era liberă!

Ținusem la briceagul meu. Mă însoțise ani de-a rândul și îmi făcuse nenumărate servicii. Acum, priveam trist rămășițele.

Profesorul, care cunoștea mai bine slăbiciunile mele decât pe ale sale, s-a înduioșat.

— Dă-o naibii, Cârstea! Pentru un cuțit? Arăți de parcă ți-ar veni să bâzâi. Ce mai stai? Deschide odată!

Am apăsat încet pe clanță și am împins prevăzător ușa. Speram, ca și Vogan, să regăsesc templul și idolul de sticlă, dar dincolo era cu totul altceva, ceva atât de neașteptat, încât mi se părea că visez.

Când l-am chemat, era de-acum lângă mine și privea înmărmurit camera confortabilă, cu mobilă modernă, în stil european.

— Ia te uită! Lumină electrică, aer condiționat, tablouri, covoare! Toate astea, în plină junglă și la nu știu câți metri sub pământ. Se respectă amicii noștri, se respectă...

Într-adevăr, Drevil și Boltzar, căci numai ei puteau fi, se respectau. Lipit de laboratorul pentru datarea pieselor arheologice se afla un apartament înzestrat cu tot ce cunoștea tehnica mai nou și mai rafinat. Pe de altă parte, covorul cel mare era un Tebriz veritabil, picturile – printre ele un Turner, un Gauguin și un Salvador Dali – deși nu dovedeau o anumită preferință, erau de soi, iar porțelanurile purtau mărci ca Meissen și Sèvres.

Separat de restul camerei printr-un încântător gobelin din secolul XVIII, montat pe un paravan, era biroul. Un birou elegant, cu o masă de lucru impozantă, cu câteva fotolii comode de piele și cu o vastă bibliotecă, demn de un director general al unei întreprinderi onorabile. Nu lipseau nici safe-ul de ultimul tip, cartotecile; mașina de scris și celelalte.

Înăuntru nu era nimeni. Căci dacă ar fi fost, tot scandalul făcut de noi cu încercarea șperaclurilor și cu forțarea ușii ne-ar fi trădat de mult și scurta noastră carieră de spărgători s-ar fi încheiat prematur.

Din nou, Vogan îmi ghicise gândurile, căci murmura printre dinți „prost să fii, noroc să ai”.

N-am fost curios să aflu la cine se referea; l-am întrebat doar dacă are de gând să se instaleze aici, ținând seama de condițiile atrăgătoare ale apartamentului. M-a luat în serios.

— Nu există! Chiar acum ieșim în sala idolului!

E drept, încă n-avea idee „pe unde” și de aceea se cazni s-o afle. Cutreieră încăperea, mută câte-o mobilă, ca să se uite în spatele ei, răsfoi cartotecile dintr-un dulăpaș și se cinsti cu dry-gin dintr-o prea-îmbietoare butelie, ori de câte ori trecea pe lângă ea. Eu îl susțineam moralicește.

— Sigur că ieșim! Numai să nu fie iar vreo ușă ca cea de adineauri. Căci briceag… nu mai am, am adăugat eu oftând.

De data aceasta, avurăm într-adevăr noroc. Am găsit destul de repede mecanismul care făcea să gliseze o porțiune a peretelui dinspre sala idolului de sticlă. Dacă presupunerile mele se adevereau, ne găseam exact în spatele statuii.

Profesorul Vogan se și repezise la buton – povestirea mea despre misteriosul templu îi stârnise curiozitatea – când la auzul nostru ajunse o puternică rumoare, însoțită de frânturile unei melodii tărăgănate.

Prezența mea de spirit se dovedi din nou salutară. L-am apucat de poalele hainei și l-am tras înapoi, convingându-mă totodată că panoul glisant încă nu se mișcase din loc. În sală, zgomotul creștea. Un grup de oameni se apropiau desigur de idol, căci vocile lor răsunau din ce în ce mai puternic.

Un timp am rămas în așteptare. Vogan, căruia emoția îi trecuse, era de un calm admirabil și investiga – cu un scop precis – apartamentul. De-abia când descoperi cablul ieșind din peretele dinspre templu, i-am priceput gândul. Acest cablu intra într-un frumos scrin din lemn de mahon care adăpostea… un televizor.

— Se putea să n-aibă așa ceva? făcu el, deschizându-l.

Ecranul se lumină. Într-o imagine panoramică apăru sala idolului de sticlă.

• CULTUL LUI AKUJIJI

Ca și când s-ar fi pregătit să vizioneze un program de televiziune obișnuit, profesorul se instală într-un fotoliu – nu înainte de a-și așeza la îndemână sticla cu gin. L-am imitat, ba mi-am turnat și eu un păhărel, sorbindu-l cu plăcere, deși, sincer vorbind, aș fi preferat o țuică de Văleni.

Pe ecran se zărea un grup de oameni. Chiar dacă nu pe ei toți îi întâlnisem în pădure, cel cu masca și cu ceainicul era același. L-am recunoscut și pe tânărul în cămașă albastră. Vrăjitorul și ajutorul său se mișcau în voie, cu multă siguranță, dovadă a unei experiențe repetate, pe când cei aproximativ douăzeci de indigeni de toate vârstele nu se simțeau de loc în largul lor. În mod evident stăpâniți de o teamă superstițioasă, își vârau capul între umeri, se poticneau și se ciocneau între ei. La un semn al tânărului cu umbrela, se opriră respectuoși la o distanță apreciabilă de arătarea de pe soclu. Numai vrăjitorul se desprinse din grup și înaintă spre idol, ploconindu-se până la pământ.

Se întoarse pe neașteptate și azvârlindu-și brațele în aer, rosti cu o voce spartă, într-un dialect african pe care-l cunoșteam atât eu, cât și profesorul, următoarele cuvinte:

— Prin mine vorbește Akujiji! Marele Akujiji, atotputernicul Akujiji. Închinați-vă lui Akujiji și dați-i ascultare! Akujiji e zeul culcușului pe care vă odihniți, al oalelor din care vă îndestulați, al armelor cu care vânați. El este zeul zeilor din lemn, pământ ars, fildeș și fier. Este zeul tuturor zeilor pe care strămoșii voștri i-au făurit din veacurile cele mai îndepărtate și până azi. Închinați-vă lui Akujiji! La pământ!

Oamenii se trântiră pe lespezile de piatră cu fețele în jos și vrăjitorul continuă:

— Ascultați-l pe Akujiji! El vă va răsplăti, dăruindu-vă belșug și tămăduindu-vă de boli! Închinați-vă lui Akujiji!

Indigenii se legănau fascinați în ritmul cuvintelor.

Vrăjitorul se opri brusc, apoi spuse încet, aproape în șoaptă:

— Acum va vorbi „El”! Va vorbi Akujiji!

O liniște nefirească cuprinse întreaga adunare.

Idolul, până atunci într-o inerție maiestuoasă pe tronul său de aur, începu să trepideze. Ochiul din mijlocul frunții se lumină încetul cu încetul, pâlpâind amenințător. Brațele se ridicau și coborau lent, ca într-un dans indian, iar din vârfurile degetelor țâșneau scântei. Gura largă, fără buze, se deschise și Akujiji vorbi.

Dacă mie, care priveam scena la televizor, mi se făcuse părul măciucă, ce să zică bieții „credincioși”? Erau la pământ, la propriu și la figurat. Dacă Akujiji le-ar fi cerut ultima zdreanță de pe ei, i-ar fi dat-o și ar fi îndeplinit fără să șovăie orice poruncă.

„Zeul zeilor făuriți de oameni” n-avea însă nevoie de zdrențele lor, ci de cu totul altceva.

Glasul său răsunător și de o stranie monotonie spuse:

— Akujiji nu vrea daruri. Akujiji nu vrea ofrande, nu vrea orez, batate, păsări sau ouă de găină. Akujiji poruncește să i se înapoieze ceea ce i-au luat oamenii de-a lungul anilor. Akujiji este zeul zeilor din lemn, pământ ars, fier și fildeș, el este zeul oalelor, al cupelor, al măștilor, al armelor. Înapoiați-i lui Akujiji lucrurile pe care i le-au furat strămoșii voștri! Aduceți figurinele, inelele, măștile și vasele mele, arcurile, săgețile și sulițele mele! Tot ce e sculptat din aur și argint, fier și bronz, din lemn, os și fildeș îmi aparține. Toate lucrurile vechi îmi aparțin! Mie, marelui Akujiji. Căutați-le, căutați-le peste tot și aduceți-le în templul meu de sub pământ. Fericire veșnică acelora care-mi dau ascultare și blestem cumplit asupra celor ce mi se împotrivesc!

Vocea se stinse și o dată cu ea, lumina din ochiul de Ciclop. Brațele rămaseră nemișcate și idolul înțepeni.

Din nou vorbi vrăjitorul:

— Slavă lui Akujiji! Slavă marelui Akujiji!

Oamenii îl preamăriră în cor pe acest zeu amator de artă și se sculară. Câțiva scoaseră din desagile lor jerpelite obiecte străvechi de cult și le înmânară vrăjitorului. Acesta le așeză solemn la picioarele idolului și dărui fiecăruia, în schimb, câte-o figurină de sticlă, reprezentându-l pe Akujiji. Ceilalți făgăduiră să revină în curând, după ce vor procura lucruri care să fie pe placul zeului.

Cu aceasta ceremonia luă sfârșit și sala se goli.

Vogan închise televizorul și-mi surâse cu subînțeles.

— Încep să pricep câte ceva. Dar până nu-l văd de-aproape pe acest mare zeu Akujiji, nu pot afirma din ce cultură și din ce epocă face parte.

Pregătirea și experiența mea nu se pot compara cu ale lui Vogan, dar mi-am dat seama că ceremonia la care luasem parte n-avea nici în clin, nici în mânecă cu vechile rituale africane. În schimb, aducea enorm a șarlatanie.

Am pus în sfârșit în funcțiune mecanismul peretelui glisant și am pătruns în sală.

Akujiji stătea nemișcat pe tronul său și ne aștepta.

— Aș jura că e din sticlă!

Profesorul privea atent materialul și încercă să-l zgârie cu o dăltiță. Apoi râse.

— Într-adevăr! E un fel de sticlă colorată. Am să încerc s-o datez. Cârstea, în laborator se află un magnetometru. Adu-mi-l te rog.

I-am satisfăcut dorința și el s-a apucat de lucru, dându-mi ca și mai înainte ample explicații.

— Majoritatea obiectelor confecționate la temperaturi înalte conțin impurități de oxizi de fier cu proprietăți magnetice, ca magnetitul sau hematitul. În timpul coacerii sau al turnării, aceste impurități, care se găsesc în dezordine în material, se orientează paralel cu direcția câmpului magnetic terestru din acea vreme și rămân în această poziție și după răcirea obiectului. Să măsurăm acum direcția câmpului magnetic al materialului din care este confecționat idolul.

Apropie aparatul, și pe scală, acul prinse să se agite. Vogan își notă cifrele și mă trimise din nou în laborator.

— Adu, te rog, cartea aceea groasă de pe măsuța pe care era și magnetometrul. Sunt tabelele cu variațiile câmpului magnetic terestru din ultimele zeci de mii de ani.

Am adus volumul respectabil și profesorul a continuat:

— Trebuie să căutăm în aceste tabele direcția câmpului magnetic terestru, corespunzătoare cu cea a sticlei din care e făcută statuia. Deoarece am anumite bănuieli, treaba va merge repede. Iată, am și găsit. E așa cum mi-am închipuit. Direcția câmpului magnetic al materialului din care a fost confecționat simpaticul Akujiji coincide perfect cu cea actuală. Ceea ce înseamnă că idolul nostru are frageda vârstă de 4-5 ani.

Am făcut amândoi ocolul statuii și am descoperit în spate o ușiță. Deschizând-o, am avut surpriza să constatăm că pântecele lui voluminos adăpostește o adevărată uzină.

Profesorul era încântat.

— Să vezi și să nu crezi! Acumulatori, becuri colorate, magnetofon…

— Iată și discurile pentru producerea scânteilor. Și un motoraș pentru ridicarea și coborârea brațelor. Ingenios, nimic de zis.

Vogan mă bătu pe umăr.

— Am bănuit eu ceva când m-au poftit să le datez obiectele din depozit. Era limpede că nu și le-au procurat pe căi cinstite, dar la o înșelătorie de asemenea proporții… industriale, nu m-am așteptat. Și acum, Cârstea, să ne luăm tălpășița.

Am fi făcut-o negreșit – la capătul opus al sălii poarta stătea larg deschisă – dacă în pragul ei n-ar fi apărut doi bărbați.

Nu ne-au observat în penumbră, ceea ce ne-a permis să ne retragem în apartament și de-acolo în laborator și să așteptăm ceea ce avea să se întâmple.

• O OFERTĂ AVANTAJOASĂ

Cei doi se aflau în camera de alături și Vogan mă informă că erau Drevil și Boltzar. Stăteam lipiți de ușă și ascultam. Știu, mi se va reproșa că așa ceva nu se face, dar în anumite cazuri se admit excepții de la regulile de bună-cuviință.

Am fost, așadar, martorii următoarei conversații:

— Cum a mers astăzi, Drevil?

— Mulțumitor! Deși oamenii noștri trebuie să cutreiere acum regiuni din ce în ce mai îndepărtate. Părțile acestea nu mai oferă mare lucru; au cam secat.

— Vom întocmi un plan de deplasări, cu trasee judicioase și cât mai economice. Fiindcă veni vorba, am impresia că Ricardo își rezolvă, pe banii noștri, afaceri personale.

— Nici Helmer nu-i ușă de biserică. Dar să fim drepți: cine n-ar face-o? Cine, umblând cu miere, nu gustă din ea? Ce se aude cu profesorul, Boltzar?

— E al naibii de încăpățânat! Nu te poți înțelege cu el. Va trebui să fim mai drastici. Bine c-am scăpat de ceilalți doi, de Hanssen și de Horguelin. Deveniseră incomozi...

— Da, a fost o greșeală că i-am adus la Wahabe. Noroc că ți-a venit ideea cu Konka și cu porthartul.

— Nici nu mă așteptam că se vor lăsa duși atât de ușor. Recunoaște, Drevil, că sunt un mare diplomat. „Profesorul a sosit la Yola”, le-am spus. „Dar n-a putut veni aici. Avea treburi importante pe undeva, prin apropierea lacului Tșad. Dacă vreți îl puteți aștepta!” Firește că n-au fost de acord să-l aștepte...

Un al treilea intrase în încăperea de alături.

— Ce noutăți ai, Helmer? îl întrebă Drevil.

— La început totul a mers ca pe roate. Așa cum v-am informat, atunci, în pripă, i-am dus cu elicopterul până la locul pe care l-ați însemnat pe harta profesorului. Știți ce-i acolo, domnule Boltzar? Un petec nenorocit de pământ înconjurat de mlaștini. Exclus să poată scăpa. Ori îi omoară țânțarii – sunt niște țânțari acolo, mari cât vrăbiile – ori crapă de foame. Cu celălalt însă, cu acest... Cârstea, nu mi-a reușit nimic. După discuția de la hotel, eram convins că se va duce pe urmele lui

Hanssen și Horguelin. Mai târziu însă – noroc că l-am ținut sub observație – l-am zărit plecând cu taxiul încoace și pătrunzând în ruine. Toate încercările de a-l intimida și de a-l lichida au dat greș.

Așadar, cel care vorbea era vechea mea cunoștință, omul de la care aveam de primit doi pfunzi.

— Știu toate astea, spuse Boltzar încruntat. Ghinionul nostru că a dat de puștiul de la hotel. Dacă erai însă mai abil, terminai de mult cu el. Cu o ocazie ca cea din camera paznicului nu te mai întâlnești. Bine că am reușit „noi” să-l scoatem din circulație. Te pot încunoștința, dragă Helmer, că acest Cârstea se află acum în hruba de sub templu, de unde n-o să iasă viu. Băiatul însă ne-a scăpat printre degete și ar putea încurca socotelile. Ce facem? Ai prilejul să te reabilitezi...

— Trebuie să fie în drum spre Yola, adăugă Drevil. Mergând prin pădure, n-a putut ajunge prea departe...

— Lăsați pe mine! Știu ce am de făcut!

Mie mi-a trecut un fior de-a lungul șirei spinării. Acest Helmer, cu mutra lui de contabil, era un criminal primejdios, pentru care viața unui om valora mai puțin decât a unui pui de găină. Dacă nu interveneam pe loc, ucigașul pleca să-și îndeplinească misiunea, iar noi îl aveam pe conștiință pe Dholo. După o scurtă consultare cu Vogan, ne-am înțeles să pornim la atac. Ne-am înarmat cu câte o suliță de fier batonga – erau câteva zeci printre obiectele dăruite lui Akujiji – și dintr-o lovitură de picior, am deschis ușa.

Boltzar, Drevil și Helmer rămaseră cu gura căscată, ca la ivirea unor făpturi supranaturale.

— Bună ziua, domnilor, spuse Vogan, iertați-ne îndrăzneala.

Helmer făcu un gest spre buzunarul de la spate, dar vârful suliței mele îi atinse amenințător pieptul. I-am confiscat revolverul, în timp ce profesorul se asigura că ceilalți doi erau neînarmați.

— Acum să luăm loc și să stăm nițel de vorbă.

Ne-am așezat pe fotoliile din fața biroului ca la o întâlnire amicală. Adversarii noștri, care-și mai recăpătaseră cumpătul, schimbau priviri.

— Situația în care vă aflați, domnilor, ne îndreptățește să vă punem anumite condiții. Întâi și întâi, imediata noastră punere

în libertate; apoi, trimiterea elicopterului pentru salvarea lui Hanssen și a lui Horguelin.

— Încă ceva, a adăugat Vogan, predarea tuturor obiectelor de artă muzeului de la Lagos și lichidarea excrocheriei cu idolul... În privința altor fărădelegi pe care le-ați săvârșit, își vor spune cuvântul autoritățile...

Boltzar râse batjocoritor.

— Foarte interesant ceea ce spuneți... Pretențiile dumneavoastră sunt neașteptat de modeste. Țin însă să vă atrag atenția că în calculele dumneavoastră s-a strecurat o eroare. Vi se pare că sunteți stăpâni pe situație, dar vă înșelați. Să vă fie clar că nu puteți să ieșiți de-aici fără consimțământul nostru. E așa cum îți spun, domnule Cârstea! Presupunând că ne vei ucide pe toți trei, asta nu va rezolva problema. Oamenii mei vor ști să vă împiedice să revedeți lumina zilei. În cazul acesta și prietenii dumneavoastră, care, precum știți, se află într-o situație dificilă, sunt iremediabil pierduți. Iată de ce ar fi mai bine să ne comportăm în mod civilizat, ca niște oameni de afaceri ce suntem, și să căutăm o cale de înțelegere.

— Boltzar are dreptate, îl susținu Drevil. Sunt sigur că vom ajunge la o soluție acceptabilă pentru toată lumea. Gândiți-vă, domnilor, am înjghebat, cu grele sacrificii, această afacere, care de-abia acum începe să dea roade. Am avut cheltuieli mari, am investit sume importante. E de-a dreptul absurd să ne pretindeți s-o lichidăm mai cu seamă că ea v-ar putea aduce și dumneavoastră beneficii frumoase.

Vogan, revoltat că i se propunea fățiș participarea la o pungășie, era gata să explodeze. Eu însă i-am dat să înțeleagă să fie mai circumspect și să se țină în frâu, căci timpul se scurgea în favoarea noastră. Dholo era liber și în drum spre Yola. I-am solicitat pe Boltzar și pe Drevil, pe un ton cât se poate de respectuos și vădit interesat să continue.

Boltzar se lăsă înșelat. Adresându-mi-se de data aceasta mie, spuse:

— Nu știu, domnule Cârstea, dacă profesorul Vogan v-a informat că i-am oferit zece la sută din veniturile realizate de pe urma vânzării obiectelor de artă. Am putea mări contribuția la... să zicem 12 la sută. Și pe dumneavoastră am putea să vă cointeresăm.

M-am prefăcut tentat de această propunere, dar am întrebat cu modestie:

— Ce aș putea face eu pentru dumneavoastră?

— O, avem nevoie de oameni energici și întreprinzători, strigă Drevil. De lucru este suficient. Nici nu facem față. V-am putea numi, de pildă, reprezentantul nostru pentru Africa de sud-est: Tanganica, Rhodesia, Mozambic și insula Madagascar. Un teritoriu încă neexploatat, cu rezerve imense. Douăzeci la sută vă convine?

— Nu-mi dau seama. Cât ar însemna asta în bani peșini? Cam ce sumă anual?

— Depinde de dumneavoastră! Așa cum vă cunosc, n-ar fi exclus să realizați lunar 4-5 000 de dolari, adică vreo 60 000 pe an. Ceea ce, după mine, nu-i de lepădat.

Profesorul, dându-și seama că alesesem calea cea mai bună, intră și el în joc.

— 12 la sută ați spus? Din *întregul* volum de tranzacții, nu-i așa? Asta cât ar reprezenta?

— Foarte mult, domnule profesor. În jurul a 150 000 de dolari pe an. Se înțelege că în schimbul acestei sume, veți elibera și certificate de autenticitate pentru piesele pe care le datați.

— 12 la sută… 150 000 de dolari… făcu Vogan frecându-și bărbia. Suma e frumușică… dar gândiți-vă la riscuri, domnilor. Sunt un cunoscut om de știință, și dacă se întâmplă ceva, scandalul va lua proporții nemaicunoscute. Apoi, domnule Boltzar, mai gândiți-vă că semnătura mea va face să crească apreciabil prețul mărfurilor pe care le puneți în circulație. Ce ați zice de 15 la sută?

— Enorm, sări Drevil. Nu ne putem permite! Ar însemna…

— Taci, Drevil, îl admonestă Boltzar. Suntem de acord, profesore. Rămânem la 15 la sută. Să ciocnim un păhărel pentru înflorirea afacerii noastre. Presupun că și domnul Cârstea s-a hotărât?

Se ridică din fotoliu ca să-mi strângă mâna.

I-am întins stânga, căci în cealaltă țineam revolverul lui Helmer.

— Încă ceva, spuse Vogan, referitor la prietenii mei Hanssen și Horguelin. Cred că ar trebui scoși din mlaștină. Ar fi păcat…

Boltzar acceptă pe loc.

— N-am nimic de obiectat. Scrieți-le un bilețel despre o neînțelegere sau ceva asemănător și Helmer îi va lua și îi va duce cu elicopterul la Yola. Sunt vreo 500 kilometri până acolo, așa că în patru ore vor fi în siguranță.

Omul cu ochelari asistase fără prea mult entuziasm la discuția noastră. Se cunoștea că se cam îndoia de sinceritatea mea și a lui Vogan, dovadă că era mult mai inteligent și deci mai periculos decât Boltzar și Drevil.

Se tot răsucea în fotoliu, de parcă ar fi avut de obiectat ceva.

Trebuia negreșit să-i câștig, într-un fel, încrederea.

— Ascultă, Helmer, i-am spus surâzând, înainte de a pleca, te rog să-ți achiți datoria. Am de primit doi pfunzi de la dumneata.

S-a înveselit la gândul cât de ușor mă îmbrobodise și mi-a întins bancnotele.

Le-am luat, am scos stiloul și am așternut pe una din ele următoarele cuvinte:

„*Lui Helmer, ca amintire pentru lecția primită*”.

După ca am semnat și am pus data, i-am înapoiat biletul. A citit cu vădită satisfacție – nu greșești niciodată când mizezi pe orgoliul unor asemenea indivizi – și m-a bătut prietenește pe umăr.

— Mulțumesc, Cârstea. Apreciez spiritul dumitale sportiv. Voi păstra această bancnotă și sper să devenim prieteni.

L-am asigurat, la rândul meu, de sinceritatea sentimentelor mele și poate că schimbul acesta de amabilități ar mai fi continuat, dacă Boltzar nu l-ar fi zorit să plece.

— Noi vom rămâne împreună până la înapoierea domnului Helmer, care, sper, ne va aduce câteva rânduri de la prietenii mei, hotărî Vogan. Îmi închipui că acest lucru nu contravine intențiilor dumneavoastră?

Drevil se simți jignit.

— Cum, domnule profesor, nu aveți încredere în noi? Suntem doar asociați…

— Vai de mine, nici nu mi-a trecut prin minte! Eram convins că v-ar face plăcere să rămânem câteva ceasuri împreună. Mai aveam atâtea de pus la punct. Contractele, de pildă. Nu-i așa, domnule Boltzar, că vom semna un contract? Nu prea mă pricep la afaceri, dar mi se pare că asta este uzanța.

— Fie, spuse Boltzar, vom încheia și un contract. Dacă doriți vă putem acorda și un avans. 10 000 de dolari vă satisfac pentru început?

Helmer se pregătea să iasă. Era de-acum în dreptul panoului, gata să acționeze mecanismul, când se întoarse, adresându-i-se lui Boltzar:

— Cu puștiul ce facem, stăpâne? O să ne aducă pe cap poliția din Yola. Eu zic ca înainte de a pleca în mlaștină, să rezolv și problema asta. Vrei să-mi înapoiezi arma, Cârstea?

Înghețai! Inima mi se opri din bătaie. Căutam febril un pretext, dar nimic nu-mi venea în minte. Vogan, de la care speram să primesc ajutor, ridică din umeri. Dholo era pierdut! Tot ce făcusem, toată scena jucată cu atâta artă de mine și de profesor nu folosise așadar la nimic. Ce-aș fi putut face altceva, în acest moment de grea cumpănă, decât să dau cărțile pe față?

Ținând revolverul de țeavă, m-am apropiat de Helmer și prefăcându-mă că vreau să i-l întind cu un gest larg, curtenitor, l-am pocnit în moalele capului. A icnit o dată și s-a prăbușit la picioarele mele.

• AMALIA TUMPITZ INTERVINE

A urmat o bătaie ca în filme. Drevil s-a repezit la mine cu tamponul de bronz, dar profesorul m-a salvat, punându-i o piedică. Boltzar scosese de undeva, probabil dintr-un sertar, un pistol, și-l țintea pe profesor. Spre fericire, arma nu luă foc, căci, de emoție, uitase să ridice piedica. Eu scăpasem revolverul pe jos; am dat în schimb de suliță și am azvârlit-o cu toată forța… într-o vitrină de cristal. Vogan îi sărise în spate lui Boltzar, străduindu-se să-i smulgă arma, în timp ce Drevil și cu mine ne rostogoleam pe jos, într-o încleștare furibundă. Eram mult mai puternic decât el și l-am simțit muindu-se. Făcea eforturi disperate să se elibereze. Tot zvârcolindu-se, se lovi cu capul de muchea biroului și-și pierdu cunoștința.

Rămăsesem doi împotriva lui Boltzar și, de aceea, doborârea lui nu ne-a pus probleme.

Curând, atât el cât și complicii săi zăceau pe podea, bine înfășurați în funii.

Profesorul și cu mine eram acum realmente stăpâni pe situație și ne felicitam reciproc pentru victorie.

Dar n-aveam timp de pierdut. Trebuia găsită ieșirea din templul subteran și pornit la salvarea lui Horguelin și a lui Hanssen.

Ca un făcut, tocmai când ne pregăteam să ieșim din spatele idolului de sticlă și să străbatem sala, se auziră iar pași.

Ne-am întors în apartament, am stins luminile și ne-am așezat la pândă. Omul care intră agitat părea surprins.

— Domnule Boltzar, dormiți? întrebă el în șoaptă. Treziți-vă! Femeia aceea grasă e pe urmele mele. M-a prins la Yola și…

Își găsi lanterna electrică, o aprinse și observă cele trei trupuri imobilizate. Până să se dezmeticească, am învârtit comutatorul și îndreptând revolverul asupra lui, l-am somat să ridice mâinile.

În sfârșit, îl aveam înaintea mea pe omul cu cataramele de metal, pe simpaticul portughez care câștigase încrederea Amaliei!

Se părea că ea se ținuse de cuvânt și-l scărmănase zdravăn. Avea un număr impresionant de vânătăi și de cucuie, printre care una de mărimea unei pere pergamute.

Mă pregăteam tocmai să-l invit să țină companie celorlalți, căutând un capăt de funie, când portughezul făcu un salt acrobatic spre ușă și se făcu nevăzut.

— Haide, să nu mai zăbovim! mi-a strigat Vogan. Acum ori niciodată!

Am străbătut în fugă sala idolului de sticlă, am ieșit printr-o poartă monumentală și am nimerit într-un coridor, luminat cu făclii, care urca în pantă.

Eram mai aproape de libertate ca niciodată, căci acest coridor, prin care intrau procesiunile celor ce veneau să se închine lui Akujiji, nu putea duce decât la suprafață.

Deodată, coridorul se umplu de zarvă. Țipete, zăngănit de arme și, acoperindu-le pe toate, glasul Amaliei Tumpitz care urla ca din gură de șarpe:

— O dată mi-ai scăpat, blestematule, dar acuma s-a zis cu tine. Ai să dai socoteală, domnule Ricardo!

Spre noi se rostogolea un ghem de trupuri. L-am recunoscut pe portughez, pe vrăjitor și pe tânărul în cămașă albastră. Mai erau vreo cinci indigeni înarmați cu sulițe și pumnale.

Amalia lovea orbește cu umbrela ei de soare, țintindu-l pe Ricardo, dar îi nimerea pe ceilalți.

— Na, tâlharule, ține! răcnea ea cu o voce care te dădea peste cap. Unde-i profesorul meu? Unde-i domnul Cârstea? Să-mi spui imediat ce-ai făcut cu ei, că de nu, te fac tocătură…

Am alergat, urmat de Vogan, în ajutorul inimoasei Amalie. Deși aveam revolverul lui Helmer, nu îndrăzneam să trag, de teamă să n-o nimeresc pe ea.

Ghemul viu era atât de încâlcit, încât nu distingeam decât mâini, picioare și trupuri. Până am ajuns, o doborâseră în pofida ripostei ei furibunde și îndemnați de Ricardo, își îndreptară atenția asupra noastră.

Vogan se apăra ca un leu. Împărțea pumni în dreapta și în stânga, dar forțele îi slăbeau văzând cu ochii. Vrăjitorul ridicase o măciucă grea de lemn, țintindu-i capul! Cu o lovitură de picior – care la rugby ar fi adus echipei mele negreșit trei puncte – m-am debarasat de adversarul meu direct și m-am aruncat asupra slujitorului lui Akujiji. Am reușit să-l dezechilibrez și să atenuez

astfel izbitura; totuși ea rămase destul de puternică pentru a-l expedia pe profesor în lumea viselor.

Acum tăbărâră cu toții asupra mea. Unul mă prinse de gleznă, încercând să mă răstoarne, altul îmi smulse revolverul, iar un al treilea mă izbi cu cotul în pântece. Mi-am încordat mușchii și am desfăcut brusc și cu putere brațele. Nu știu pe cine am atins, dar parcă se mai făcuse loc în jurul meu. Nu pentru prea multă vreme, căci proporția de unul la opt era net în dezavantajul meu, ba mai mult, îmi lua orice sorți de izbândă. Am mai stâlcit, cred, câteva nasuri, dar până la urmă, cum era și firesc, balanța se înclina în favoarea adversarilor mei. Peste puțin, Amalia, profesorul și cu mine zăceam legați fedeleș în sala idolului, iar Boltzar și Drevil se distrau copios, descriindu-ne amănunțit ceremonia sacrificării noastre pe altarul marelui Akujiji. Helmer, mai practic, se lipsise de această plăcere și plecase să-i înhațe pe Dholo.

• ÎN PREAJMA EXECUȚIEI

Tânărul în cămașă albastră meșterea la instalația de forță a idolului. Ceilalți se risipiseră care-ncotro, ca să adune, din porunca lui Boltzar, spectatori pentru reprezentația de gală ce avea să urmeze. Drevil veni anume să ne explice că execuția noastră prin electrocutare, în fața zeului și a unui mare număr de credincioși, avea să aibă efecte deosebit de favorabile pentru afacere. Ce putea să impresioneze mai profund pe naivii locuitori ai satelor africane decât moartea dușmanilor zeului, chiar în fața acestuia. Drevil susținea că în urma acestei ceremonii, Akujiji va fi copleșit cu daruri prețioase.

L-am felicitat pentru ingenioasa idee și i-am dorit sincer să-și frângă gâtul înainte de ceremonie.

A râs cu haz ca de-o glumă și după ce s-a convins că legăturile noastre nu slăbiseră, s-a retras, explicându-mi că ține să fie proaspăt și odihnit ca să savureze spectacolul.

Am rămas în sfârșit singuri. Vogan gemea – își venise în fire – dar Amalia nu scotea, de când o legaseră și o trântiseră cu fața în jos pe lespezile de piatră, niciun sunet. Asta mă îngrijora, căci n-o știam o fire tăcută, mai cu seamă într-o asemenea împrejurare. Mă temeam ca starea ei să nu fie gravă. Am strigat-o încet.

— Amalia, ce-i cu dumneata?

— Mmmm, veni răspunsul, sub forma unui mormăit prelung.

— De ce nu vorbești? Nu poți?

— Mm!

Un mormăit mai scurt, cu intonație afirmativă.

— Încearcă să te întorci!

Ceea ce pentru oricare altul ar fi fost un lucru simplu constituia pentru Amalia Tumpitz o problemă de nerezolvat. Kilogramele ei nu se lăsau atât de lesne mutate din loc, mai ales că urmărirea pehlivanului de Ricardo și lupta împotriva unui adversar mult superior ca număr o obosiseră. Printr-un „mmm”, ca un suspin, venit din adâncul pieptului, mă înștiință că renunță.

Am insistat! O dată, de două ori, de zece ori.

— Haide, Amalia, încă un efort! Te ajut și eu…

M-am rostogolit până la ea și folosindu-mă de picioare ca de o pârghie, am ajutat-o să-și modifice poziția. Când ajunse cu fața spre mine, am constatat că i se aplicaseră, cruciș peste gură, două fâșii de bandă de lipit.

Vogan era indignat.

— E totuși o femeie!

Acest „totuși” o scoase pe menajeră din pepeni, ceea ce se exterioriză printr-un „mmmmmmm” lung cât o zi de post.

M-am sucit și m-am răsucit atâta, până am ajuns cu mâinile mele legate la spate în dreptul gurii ei. După câteva încercări destul de dureroase pentru ea, am reușit să îndepărtez fâșiile. Curând, aproape că mi-a părut rău că o făcusem. Ce furtuni, ce uragane se stârniră! Ce avalanșă și ce cascade se rostogoliră înspre noi! Amalia îi ocăra pe Vogan, pe mine, pe Hanssen și pe Horguelin, pe funcționarul de la hotel, pe Dholo și chiar pe șoferul taxiului. Portughezului îi jura o cumplită și sângeroasă răzbunare și, vă mărturisesc, n-aș fi vrut să fiu în pielea lui, știind-o liberă.

După ce Amalia se mai răcori, profesorul îi ceru să povestească cum ajunsese la Wahabe și, mai cu seamă, pe unde intrase în sala idolului de sticlă.

— Când a plecat domnul Cârstea fără să-mi comunice încotro, obicei prost învățat desigur de la dumneavoastră, eu am pornit să-l caut pe portughezul meu. Din păcate, n-am dat de el decât a doua zi după ce luasem toate cârciumile la rând. Când m-a văzut, a încercat să fugă, dar eu… haț! L-am apucat de guler și l-am croit cu umbrela până am obosit. Mi-a scăpat din mâini și a zbughit-o pe ușă afară. Eu, după el! S-a urcat într-o mașină, dar, spre norocul meu, am găsit în stație un taxi. A fost o urmărire pasionantă. Dacă șoferul n-ar fi fost un neisprăvit, l-aș fi ajuns încă pe șosea. A încercat să se facă nevăzut prin pădure, dar nu i-a mers! M-am ținut după el ca o umbră, până aici. Restul îl știți!

— Pe unde ai intrat în templu? Prin clădirea cea mare din mijloc? repetă Vogan întrebarea.

— Nu, prin cea din dreapta ei, un fel de turn rotund, pe jumătate dărâmat. Acolo sunt niște scări care dau într-un gang cu podeaua în pantă.

Totul era acum limpede. Dacă n-ar fi intervenit Amalia, dacă l-ar fi lăsat pe Ricardo să-și bea liniștit rachiul de palmier, eram acum cu toții în siguranță. Noi, Amalia, Dholo și probabil și Horguelin și Hanssen.

Mă pișca limba să i-o spun, dar m-am abținut. Tot n-ar fi ajutat la nimic. Mă întrebam dacă mai aveam sorți de scăpare și Vogan se gândea desigur la același lucru, căci am rostit, în același moment, numele lui Dholo!

— Crezi că a avut timp să ajungă la Yola? Drumul până la marginea pădurii durează câteva ceasuri, și de acolo mai sunt aproape 200 de kilometri de șosea.

— Doar dacă a avut norocul să-l ia vreo mașină! Totuși nu cred! Locul e pustiu și circulația redusă…

Am tăcut amândoi, mult mai îngrijorați de soarta băiatului decât de a noastră.

M-a cuprins un fel de toropeală și am închis ochii. Poate că am și ațipit, căci deodată am observat niște oameni învârtindu-se de colo-până colo. Făceau în mod evident pregătiri pentru ceremonie. Schimbau făcliile, măturau dalele de piatră și lustruiau idolul. Tânărul în cămașa albastră trăgea fire electrice până în apropierea noastră și le fixa de niște brățări de cupru. Pe urmă, ni le prinse în jurul gleznelor și al încheieturii și le acoperi grijuliu cu hainele ca să nu fie văzute din sală.

I-am mulțumit pentru această atenție, asigurându-l că nici eu nu doream să se știe că am murit, ca un criminal de rând, pe scaunul electric.

Drevil și Boltzar veniră să-și ia rămas bun, dar nu înainte de a verifica dacă totul era în ordine. Controlară pe rând instalațiile idolului și se convinseră că banda de magnetofon fusese înlocuită cu alta nouă, anume imprimată. Se bucurară mult, văzând cât de curat lucrase electricianul, cât de bine făcuse legăturile și cât de abil pitise sârmele între lespezile de piatră, și-l lăudară.

Față de Vogan erau deosebit de curtenitori.

— Nu vă jenează brățările, domnule profesor? îl întrebă Drevil.

Boltzar părea chiar întristat.

— Îmi pare nespus de rău de cele întâmplate. Nutrisem speranțe mari în privința colaborării dintre noi. Păcat! Am fi avut cu toții de câștigat. Ei, dar acum trebuie să ne despărțim. Oamenii așteaptă sus, în curtea palatului și sunt nerăbdători.

Rămâneți cu bine, domnule Vogan. Vă doresc ca inevitabilul să se producă rapid și cât mai puțin dureros.

S-a îndreptat, urmat de Drevil, spre apartament. Desigur ca să urmărească pe ecran, instalați comod în fotoliu și cu paharul de gin alături, palpitanta ceremonie.

De la capătul opus al sălii se apropiau bătăile de tobă și zgomotul mulțimii.

• CEREMONIA ÎNTRERUPTĂ

Oamenii lui Boltzar făcuseră treabă, nu glumă! Peste o sută de indigeni pășiră în sala idolului, având-ul în frunte pe vrăjitor și pe purtătorul umbrelei, tânărul cu cămașă albastră.

Vrăjitorul ridică mâna în semn de oprire, se înclină adânc în fața statuii și strigă cu un glas tunător:

— Prin mine vorbește Akujiji! Marele Akujiji, atotputernicul Akujiji! Închinați-vă lui Akujiji și dați-i ascultare. Akujiji este zeul zeilor din lemn, pământ ars…

Nu mai ascultam. Gândurile îmi zburau departe, spre patrie, spre Bucureștiul meu iubit, spre prietenii dragi, pe care n-aveam să-i mai văd. Sfârșitul stupid care se apropia nu mă înfricoșa. Simțeam doar o adâncă părere de rău după această lume frumoasă în care trăisem cu atâta intensitate. Și câte n-aș mai fi avut de făcut! Dar ce se petrecea oare, în aceste clipe de răspântie, în inima profesorului și a Amaliei? I-am privit. Vogan părea să doarmă și un zâmbet liniștit îl întinerea. Chipul Amaliei în schimb era răscolit de o furie neputincioasă, de acel sentiment care prevestește furtună. Mi s-ar fi părut firesc s-o văd ridicându-se și sfărâmând, din lovituri de umbrelă, idolul de sticlă.

Mereu îmi apărea în minte Dholo și mutra cinică a lui Helmer. Băiatul avea 15 ani și vina o purtam numai eu. Nici nu vă imaginați ce înseamnă să ai pe conștiință viața unui om, darmite a unuia care ți-a fost prieten devotat și care ți-a salvat-o pe a ta.

Vrăjitorul trecuse de prima parte a „predicii” și se dedica acum exclusiv persoanelor noastre. Răcni cu o sacră mânie:

— Acești străini, blestemat fie numele lor, au cutezat să pângărească altarul marelui Akujiji. Ei au venit să-l jefuiască de lucrurile care-i sunt dragi, de statuetele, măștile și cupele sfinte. Dar marele zeu i-a atins cu suflarea lui și au devenit mai neputincioși decât niște copii.

Se produse rumoare în rândurile asistenței, pe care vrăjitorul o acoperi cu glasul său:

— Închinați-vă lui Akujiji, atotputernicului Akujiji! Spuneți după mine, cu toții: Slavă marelui Akujiji!

Oamenii îl ascultară, preamărindu-l pe zeu.

— Acum, apropiați-vă de acești păcătoși și priviți-i bine. Sunt vii și nevătămați. Dar sufletele lor îi aparțin de-acum marelui zeu. El i-a osândit și el îi va conduce în înfricoșătoarea împărăție a umbrelor, din care nimeni nu se mai întoarce! Nici măcar nu-i va atinge. Le va lua viața prin neasemuita lui strălucire. Veniți cu toții să-i vedeți și să-i disprețuiți pe acești păcătoși, cât mai bat inimile lor negre și otrăvite…

Se formă o procesiune. Unul câte unul, oamenii treceau prin fața noastră. Oameni necăjiți, cu obrajii scofâlciți, cu mâinile noduroase. Foamea îi mânase încoace, mizeria cumplită în care se zbăteau, speranța neîmplinită de a îndestula gurile flămânde din colibele lor dărăpănate. Zeul acesta făgăduia un dram de fericire și, de aceea, veniseră la chemarea lui. Bătrâni încovoiați mai mult de povara vieții decât de cea a anilor, tineri îmbătrâniți înainte de vreme, femei slutite de munca pe ogoarele secătuite, copii triști cu burțile umflate treceau încet și ne priveau. Nu cu ură, nici cu curiozitate, ci cu o totală nepăsare. Li se poruncise și ei ascultau.

În șirul care se apropia, cineva începu să calce apăsat. Cineva care purta încălțăminte, căci cei mai mulți erau desculți. Nu era un mers obișnuit, ci unul menit să atragă atenția. Mi-a fost ușor să descopăr pe acel „cineva” în persoana unui tânăr într-o cămașă lungă, albă, cu o șapcă trasă adânc pe frunte. Mi se păru cunoscut și-mi frământam creierul ca să mi-l amintesc. Deodată tânărul ridică binișor cozorocul…

Nu cred în minuni și cu atât mai puțin în reîncarnare, dar era Dholo! Dholo în persoană! Îmi venea să scot un chiot de bucurie, ceea ce, bineînțeles, n-am făcut. În schimb, mă gândeam încordat la ceea ce-i puteam transmite în cele câteva momente cât avea să fie în dreptul meu. Venea tot mai aproape. Era acum al patrulea, al treilea, al doilea…

S-a aplecat mult spre mine, ca și când ar fi vrut să-și întipărească în memorie figura mea de condamnat. Vogan și Amalia nu bănuiau nimic.

Atunci am șoptit printre buze, atât de clar cât am putut, cuvintele:

— Sârma, taie sârma!

De fapt nu era una singură, ci o mulțime. Dar ele se adunau într-un mănunchi ce dispărea undeva în piedestalul idolului. Mă

temeam că nu va pricepe, că va fi tentat să taie doar firele care duceau spre mâinile și spre picioarele mele. Greșeam! Ager la minte cum era, înțelese fulgerător situația. Urmărea pe sub pleoape, cu un aer de specialist, direcția sârmelor și descoperi mănunchiul. Între timp, șirul de oameni trecu mai departe și Dholo se îndepărtă. Fără să se uite înapoi, își duse mâna la șold și-mi făcu niște semne lente, de sus în jos, care nu puteau avea decât o singură semnificație „fii pe pace și las' pe mine".

Cam jumătate din asistență se perindase de-acum, când Dholo reapăru în rând. Purta acum o haină cafenie de doc și o pălărie cu boruri largi. Pe umăr căra o traistă, prin cusăturile căreia se prelingea un praf alb, probabil făină. Nu-mi acordă de data asta o atenție deosebită, trecând la fel de apatic ca și ceilalți. Într-un loc, unde mănunchiul de fire electrice se înălța puțin din crăpătură, scăpă desaga din mână și făina se revărsă, formând o moviliță. Băiatul ieși din rând, îngenunche și începu s-o adune cu palmele și s-o vâre la loc. După ce isprăvi, porni mai departe, lăsând însă pe dalele de piatră un strat înalt de două-trei degete. Nu știam ce făcuse, dar speram că făina avea rostul să ascundă tăietura.

Cum găsise cu atâta promptitudine această soluție ingenioasă și cum trecuse fără șovăială la înfăptuirea ei, era o enigmă pentru mine!

Întoarse capul din mers, dându-și pălăria pe ceafă, un gest care putea să însemneze regretul pentru pierderea suferită. În realitate, însă, își descoperise fața pentru a mă face să înțeleg că nu mai aveam de ce să mă tem.

Procesiunea luase sfârșit și oamenii se risipiră prin sală, dar vrăjitorul îi chemă mai aproape de idol. Dholo se afla în primele rânduri și, lucru curios, în jurul lui era un grup compact de bărbați tineri și vânjoși.

Vrăjitorul ceru liniște și porni, cu pași legănați, spre idolul de sticlă. Ridică mâinile spre cer, se ploconi de câteva ori până la dușumea și, întorcându-se spre cei din sală, rosti cu voce tremurândă:

— Închinați-vă lui Akujiji! El vă va răsplăti, aducând belșugul în colibele voastre și tămăduindu-vă de boli! Închinați-vă lui Akujiji! Toată lumea jos.

Ca și data trecută, oamenii se trântiră pe podeaua de piatră.

La un semn discret al vrăjitorului, mecanismele ascunse ale idolului intrară în funcțiune. Ochiul magic pâlpâia, brațele se mișcau ritmic și degetele scoteau jerbe de scântei. Apoi porni banda de magnetofon. O voce cavernoasă rosti noul discurs, pregătit cu migală de Boltzar și Drevil.

— Vă vorbește Akujiji, zeul zeilor din lemn, pământ ars, fier și fildeș. Zeul oalelor, al cupelor, al măștilor și armelor. Oamenii care-și doresc fericirea mi-au înapoiat lucrurile, pe care mi le furaseră strămoșii lor. Dar acești străini, nesocotindu-mi puterea, au cutezat să pătrundă în lăcașul sfânt ca să mă jefuiască. I-am țintuit la pământ cu suflarea mea și i-am osândit la moarte. Vor pieri acum în fața voastră! Nimeni nu se va atinge de ei și totuși vor muri în chinuri. Prin strălucirea chipului meu îi voi ucide. Ca ei vor păți toți aceia care nu-mi dau ascultare, care refuză să-mi înapoieze ceea ce mi s-a furat. Priviți condamnații! Vina le stă scrisă pe față! Dar nu se căiesc, nu cer iertare! Sângele mai curge prin vinele lor, inima mai bate, răsuflarea mai mângâie buzele. Acum însă…

Se lăsă o liniște nefirească. Oamenii abia mai cutezau să respire, când răsună, ca o goarnă, glasul Amaliei:

— Ia mai duceți-vă dracului!

Tăcuse ea cât tăcuse, dar acum, în pragul veșniciei, simțise nevoia să se ușureze.

— … totul s-a sfârșit! încheie idolul discursul, cu o intonație de cabotin într-o melodramă romantică.

O flacără albă, orbitoare, țâșni din gura lui și un fum gros îl ascunse privirilor. Fusese aprinsă o cantitate considerabilă de pulbere de magneziu, de bună seamă ca să distragă atenția de la cel ce avea să conecteze, curentul.

Vogan stătea tot cu pleoapele coborâte, întrebându-se probabil dacă mai trăia sau dacă trecuse de-acum în lumea tăcerii veșnice. Amalia Tumpitz mai drăcui o dată, iar eu izbucnii într-un râs homeric.

În sală, oamenii se agitau. Se uitau înspăimântați la noi, neștiind ce să creadă.

Vrăjitorul alergă glonț la idol, din spatele căruia apăruse tânărul în cămașă albastră. Îl înghionti și încercă să repare presupusa greșeală, învârtind cu disperare niște comutatoare.

Nu se întâmplă nimic! Eram toți trei la fel de vii ca înainte și pentru prima oară Vogan se hotărî să intervină.

Spuse, adresându-se asistenței:

— Știți ce este Akujiji? O biată păpușă din sticlă, atâta tot. Dacă vreți să-i cunoașteți tainele, uitați-vă în spatele ei.

Agitația crescu; câțiva îndrăzniră să ocolească statuia și să privească. Se auziră primele strigăte de mânie și de indignare. Totul mergea din ce în ce mai bine, dar oamenii trebuiau să afle tot adevărul. Le-am strigat:

— Pe acest Akujiji l-a născocit o bandă de pungași, care s-au îmbogățit, jefuindu-vă de cele mai prețioase obiecte de artă ale poporului vostru. Noi le-am dejucat planurile și de aceea au vrut să scape de noi. Iată-i! Ei sunt!

Am arătat cu capul spre grupul din jurul vrăjitorului căruia i se alăturaseră Drevil și Boltzar, ieșiți, negri de furie neputincioasă, din apartament.

Primele proiectile, fructe și tot felul de obiecte țintiră trupul idolului. Următoarele se îndreptară spre grupul răufăcătorilor.

Dar în mâinile acestora lucea oțelul pistoalelor. Împușcături răzlețe stârniră ecouri puternice în templul subpământean. Drevil venea spre noi, agitându-și amenințător arma. Părul îi atârna pe frunte, iar buzele încleștate formau o tăietură orizontală ce despica parcă obrazul. Își ieșise din minți.

— Dacă-i vorba să crăp, urlă el, o să crăpați voi înaintea mea.

Puse degetul pe trăgaci, când o săgeată bine țintită îi străpunse pieptul.

— Pe ei, băieți, acuma!

Dholo dăduse semnalul atacului și vreo 20 de tineri se aruncară în luptă. Cineva veni să taie funiile care ne imobilizau și ne ajută să ne ridicăm. Până ne-am dezmorțit, până ce eram din nou în stare să mișcăm membrele înțepenite, totul se sfârșise. Vrăjitorul și o parte din ajutoare fuseseră omorâți sau grav răniți, iar ceilalți, în frunte cu Boltzar, capturați.

Câțiva indigeni porniră deîndată spre Yola, ca să înștiințeze autoritățile, iar eu îl strângeam în brațe și-l sărutam pe micul meu prieten, numindu-l, și pe bună dreptate, erou.

• ÎN LOC DE POSTFAȚĂ

Profesorul, Amalia, Dholo și cu mine țineam o scurtă consfătuire. Unicul punct al ordinii de zi era salvarea lui Hanssen și a lui Horguelin din mlaștina de lângă Konka! Găsisem elicopterul pe un platou din spatele construcției în formă de trunchi de piramidă. Era un aparat mic, cu trei locuri în afară de cel al pilotului, cu comenzi simple, ușor de condus. Nu știu dacă v-am spus că sunt membru al unei asociații de aviație sportivă și că am la activ câteva sute de ore de zbor. Un elicopter, ce-i drept, nu încăpuse încă pe mâna mea. Dacă problema pilotului era așadar de bine, de rău, rezolvată, cea a însoțitorului stârni discuții. Eu îl ceream pe Dholo, dar Amalia insista să se ducă ea.

— Lasă băiatul în pace, domnule Cârstea. A avut din pricina noastră destule neplăceri și cât p-aci să-l avem pe conștiință. Acum vrei să-l așezi în râșnița asta prăpădită, în care n-am niciun pic de încredere, precum nici în priceperea dumitale de aviator. Iar acolo, în mlaștină – dacă printr-o minune vei ajunge – cine știe ce se mai poate întâmpla...

Avea, fără îndoială, puțină dreptate. Dar aș fi preferat de o sută de ori să zbor singur, decât însoțit de ea. I-am sugerat că o greutate corporală ca a ei constituie un serios impediment în buna desfășurare a acțiunii de salvare, ceea ce a provocat o ripostă violentă.

Problema fu soluționată de profesorul Vogan care-i ceru părerea lui Dholo. În privința răspunsului, orice comentariu devine de prisos. A declarat că împreună cu mine s-ar duce și în fundul iadului și vă mărturisesc că nu m-aș fi sfiit să fac o afirmație identică.

Așadar, ne-am despărțit. Vogan și Amalia s-au înapoiat la Yola, iar Dholo și cu mine ne-am instalat în cabina elicopterului.

Am pornit motorul, elicea orizontală a început să uruie și deodată eram sus, deasupra copacilor.

Sub mâna mea neexperimentată, aparatul se comporta ca un mânz nărăvaș. Se repezea înainte, sălta în sus, cobora ca o cabină de ascensor sau se legăna ca o barcă pe o mare agitată. Această scurtă perioadă de timp mi-a solicitat concentrare, o

imensă încordare a nervilor și mult, foarte mult calm. Încetul cu încetul ne-am împrietenit. Mâna mea devenea tot mai sigură, manevrele mai line; elicopterul mă răsplătea, echilibrându-se și plutind ușor ca o pasăre pe pânza albastră a cerului.

Aveam în sfârșit răgaz să stăm de vorbă. Tot mai era un mister pentru mine cum scăpase Dholo de Helmer, cum își adunase prietenii și cum sosise tocmai la timp la Wahabe.

I-am cerut să-mi povestească și nu s-a lăsat rugat.

— Când a coborât zidul acela de-a curmezișul coridorului, eu am rămas de partea cealaltă. Nu mă urmărea nimeni, așa că am urcat scările și am ajuns cu bine în pădure. Nu știam dacă să mă duc la Yola – drum de multe ceasuri – sau în satul meu Okuru, situat chiar la marginea junglei. Acolo mă cunoștea toată lumea, acolo aveam prieteni. La Yola era numai doamna grasă. Mi-am spus: până se duce să anunțe poliția, până sosește la ruine, durează prea mult. De aceea, am alergat la Okuru. Am adunat oamenii și le-am spus ce s-a întâmplat. Unii știau câte ceva despre ceea ce se petrece acolo. Luaseră parte la ceremonia lui Akujiji, îi aduseseră zeului lucruri vechi. Le-am cerut să mă ajute și au venit vreo douăzeci. Când am ajuns la palat, era adunată lume multă care aștepta să intre. N-a fost greu să ne amestecăm printre ei și să pătrundem în templu. Pe urmă știți ce s-a întâmplat.

Am pilotat elicopterul spre punctul indicat pe harta profesorului. Peste câteva minute, am zărit pe un petec de uscat o colibă de vânători. Doi oameni ieșiră și o luară la fugă, ca găinile la ivirea uliului.

Mă pregăteam de aterizare, căutând un loc potrivit. În dreapta colibei era un teren de câțiva metri pătrați acoperit cu iarbă.

Aparatul ajunse exact deasupra lui și coborî lent, pe verticală, până ce roțile atinseră pământul. Horguelin și Hanssen, cu hainele zdrențuite, apărură tremurând din stufăriș.

De-abia când mă recunoscură, îndrăzniră să se apropie. Fețele lor tumefiate de înțepăturile țânțarilor străluceau de fericire.

Asta e de fapt totul. Aș vrea să adaug că Helmer a fost prins de prietenii lui Dholo și predat autorităților.

În aceeași seară, întregul nostru grup se adunase în holul hotelului de la Yola. Profesorul Vogan, Amalia Tumpitz, Horguelin, Hanssen, Dholo și cu mine eram așezați în jurul unei

mese festive, cu mâncăruri și vinuri alese. Hanssen relatase cu lux de amănunte aventura lui și a colegului său, copleșindu-mă cu laude. Vogan era și el într-o dispoziție excelentă. Emoțiile prin care trecuse avuseseră de bună seamă un efect stimulator, căci era gata s-o ia de la început.

— Ce zici, Cârstea, de ginul lui Boltzar? I-am golit jumătate din sticlă. Cred că asta mi-a dat curaj. N-am să uit în viața mea mutrele lor, când am pătruns, cu sulițele întinse, în apartament. Nu zic, ideea ta cu tranzacția a fost bună, dar recunoaște că și eu mi-am jucat rolul ca un actor de profesie.

— Știi când mi-ai plăcut, profesore, l-am complimentat eu, când i-ai pus piedica lui Drevil și i-ai sărit lui Boltzar în spinare. Mi-ai salvat atunci viața. Îți mulțumesc!

— Mulțumiri pentru un asemenea fleac? Nu, Cârstea, păstrează-ți-le pentru altceva mai serios.

N-am sesizat decât cu întârziere dublul înțeles și m-am revanșat pe loc, felicitându-l pentru calmul îngeresc cu care-și așteptase sfârșitul prin electrocutare.

Asta-i convenea mai puțin și, de aceea, a schimbat subiectul, preferând s-o tachineze pe Amalia.

Ea singură nu lua parte la veselia generală. Stătea mofluză pe scaunul ei și abia se atingea de bunătățile de pe platouri.

— Vezi, dragă Amalia, îi spuse Vogan, făcându-mi cu ochiul, ar trebui să renunți la veleitățile tale de aventurier. Fizicul nu te avantajează. Ești fără doar și poate o menajeră excelentă și nu știu ce m-aș face fără dumneata, dar…

Nu-l lăsă să termine. Dacă până atunci vulcanul din ea mocnise prin străfunduri, ironia profesorului avu darul să declanșeze erupția.

— M-am săturat, domnule profesor! M-am săturat până peste cap să îndur mojiciile dumneavoastră. Am răbdat cât am răbdat, dar acum s-a sfârșit. Cum adică? Dumneavoastră să faceți prostii, să vă lăsați ademenit de toate pușlamalele, să le arătați lor mai multă încredere decât unei persoane onorabile, care vă slujește de peste douăzeci de ani?

Tremura toată, roșeața obrajilor prevestea un atac de apoplexie, dar continua neabătută cu aceeași intensitate:

— Pentru cine am venit în aceste locuri înspăimântătoare? Pentru cine îndur arșița de cuptor, muștele, țânțarii și batalioanele de purici din acest hotel infect? Pentru cine,

domnule profesor, l-am urmărit pe portughez prin toate tavernele Yolei și l-am luat la bătaie de s-a strâns lumea ca la panoramă? Pentru dumneata! Tot pentru dumneata am străbătut jungla, m-am luptat cu vrăjitorii și era să mor pe scaunul electric! Acum, iată răsplata! Domnul Cârstea e formidabil, Dholo un erou, iar dumneata, ce să mai vorbim, îi întreci pe toți! Amalia Tumpitz, în schimb, e bună la cratițe! Mersi, domnule profesor Vogan. Din clipa asta nu mai sunt în serviciul dumneavoastră. Demisionez.

Se lăsă o tăcere penibilă. La asta nu se așteptase nimeni, cel mai puțin profesorul. O privea dintr-o parte, încercând să descopere cât era de serioasă hotărârea ei. O văzu neînduplecată și, deși regretă cele întâmplate, din încăpățânare nu spuse nimic.

Amalia crezu că nu pricepuse și repetă:

— Am spus că demisionez! Voi pleca acasă cu primul avion. Când vă înapoiați, să vă căutați pe altcineva.

Foarte serios și încruntat, Vogan spuse doar atât:

— Accept demisia dumitale din postul de menajeră.

Amalia se ridică de pe scaun, aruncă un scurt salut tuturor sau nimănui și se pregăti să urce în cameră.

— Un moment, le strigă profesorul din urmă. Am zis că accept demisia… „din postul de menajeră”. Te rog să-mi prezinți o cerere de angajare ca… asistentă. Și asta, pe loc, căci de mâine începem treaba.

Cum să vă descriu ce a urmat? Las la latitudinea dumneavoastră să vă imaginați scena. Atâta pot să vă spun că Vogan a devenit dintr-o dată cel mai drăguț om din lume, Dholo cel mai inteligent copil din Africa, iar eu, cel mai formidabil scriitor de romane de aventuri.

Când s-au mai liniștit spiritele, m-am gândit că era momentul cel mai potrivit pentru a rezolva o ultimă chestiune. L-am întrebat pe Vogan:

— Cu Dholo cum rămâne, profesore?

— Păi, cum? Să facă o cerere…

Băiatul tresări.

— Pentru postul de menajeră? În locul doamnei…

— Ce-ți veni, puștiule? Ca membru al expediției cu toate drepturile, firește.

Nu știu ce mi-a venit să scot din buzunar micuța statuetă de sticlă, pe care o luasem din templu. Am pus-o pe masă și am ridicat paharul:

— În sănătatea lui Akujiji!

Am băut pentru zeul detronat și am ascultat muzică preclasică, până ce afară începură să mijească zorii unei zile noi…

Așa se termină povestea idolului de sticlă! O dată cu începutul celei mai interesante expediții arheologice, la care am participat vreodată.